

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Vbi quæ ad omnifariam Episcopi potestatem, vel ad Sacramenta, &
Ordines conferendos, vel ad dispensationes elargiendas pertinent,
comprehensa sunt

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs An Possit dispensare cum promoti per saltum? Allegatio XLVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98621](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98621)

illo *Oſea* Prophetæ cap. 34. ibi contigit populus eo quod non habuerit ſcientiam, quia ſcientiam re-
pulſiſti, repellam te, ne ſacerdotio fungaris mihi,
Bernard. in præſt. cap. 21. num. 6. riuall. diſt. titul. de
irregul. numer. 97. Azor. diſt. par. 2. lib. 6. cap. 6. quæſt.
4. colum. 685. Flamin. lib. 4. quæſt. 4. numer. 7. Carol.
de Graſſis diſt. præſt. numer. 64.

13 Si tamen ordinandus aliquod principium
grammaticæ habuerit, aut modicum quid ſciat,
& oſtendat ſpem addiſcendi in futurum, poteſt
Episcopopus cum eo diſpenſare, quia minor ſcien-
tia ſufficit quando adeſt ſpes addiſcendi in futu-
rum Rebuff. de paſſificis poſſeſſ. numer. 215. Henric. diſt.
cap. 8. §. 11. prope finem, Salzed. ad Bernard. diſt. cap.
21. lit. D. in nouiſſ. edit. remiſſiue Mari. Alter de
cenſ. tom. 2. diſputat. 16. de ſuſpenſ. cap. 1. verſ. ſecun-
do, in fine, Gonzal. diſt. gloſſ. 4. numer. 80. cum ſe-
quentibus, Vnde Aleiat. de præſumpt. reg. 2. præſ. 3.
lib. 1. de verborum ſignific. pag. 16. quem refert
Thom. Actius de ludo ſcacchorum quæſt. 8. princip. num.
82. ex Innoc. & Iaſ. ſententia affirmat propter futu-
ræ doctrine ſpem multa contra iuris regulas
diſponi.

14 Religioſi bene legentes, & cantantes, etſi
in lingua latina aliquantulum deficient, tuta, & ſe-
cura confidentia poſſunt ab Episcopis ordinari,
& à Prælatiſ Regularibus præſentari. vt ordi-
nentur, hi enim regulariter loquendo non ordi-
nantur ad curam animarum habendam, ſed ſo-
lummodo ad aſſiſtendum Choro, diuinisſque of-
ficijs, & adminiſtrandum Altari, faciendamque
rem ſacram, rem inerte in illis ſpes de compa-
randa tali ſcientia & cognitione neceſſaria ad
ſuum munus, & officiũ peragendum propter
continuum inſtructionem, quæ hiſce de rebus
habetur in cunctis religionibus, hanc ſententiam
ex doctrina gloſſ. verbo inſtructio, in cap. legi 16. quæſt.
1. tenent Sylueſt. verbo clericus 2. numer. 1. Iacob. de
Graſſis in aureis deciſ. par. 1. lib. 3. cap. 2. numer. 24.
Mayol. de irregul. lib. 1. cap. 31. numer. 5. Henric. in
ſumma lib. 10. de ſacram. Ordinis cap. 16. in fine optime
Miranda in manuali Prælatorum tom. 2. quæſt. 8. art. 7.
conc. 1. quamvis diſt. gloſſ. verbo inſtr. teneat quod in
Monacho bonitas & non ſcientia ſit neceſſaria,
niſiſomnus hodie, & Monachi, & clerici de-
bent eſſe ſcientia ornati, cum diſtinctione ſupra-
poſita Iacob. de Graſſis in diſt. par. 1. lib. 3. cap. 5. nu-
mer. 10. Carol. de Graſſis in tract. de effectibus cleric. in
præſt. numer. 64. Nam quot rudiores ſunt, tanto
magis laborare debet, vt quod expectunt ad finem
perducant, pulchra, & præclara ſunt difficilia,
vt dicebat Plato, & illud plus diligitur, quod la-
borioſius quaeritur, ex Ioan. de Lignano de amicis. §.
4. numer. 3. refert Thom. Act. de ludo ſcacchorum
quæſt. 4. numer. 31.

S V M M A R I V M.

- 1 Promotus per ſaltum incurrit ſuſpenſionem ab execu-
tione ſuſceptorum Ordinum, & miniſtrando ſit irregu-
laris.
- 2 Referuntur Doctores, qui aſſerunt promotum per ſal-
tum incurtere irregularitatem.
- 3 Promotus per ſaltum recipit Ordinem, & ipſius cha-
racterem.
- 4 Beneficium obtinere non poteſt per ſaltum promotus.
- 5 Episcopopus vigore privilegij ſibi conceſſi à Tridentin.
ſeſſ. 24. de reformat. cap. 6. poteſt diſpenſare cum promo-

tiſ per ſaltum etiam poſtquam miniſtrauerit.

6 Ordines per ſaltum ignoranter ſuſcipiens, vel ſcienter,
antequam miniſtrauerit poteſt per Episcopum diſpenſari.

7 Precedit non ſolum in promotis aliquo ſacramento Ordini
num omiſſo, ſed etiam in promotis ad maiores Ordines
omiſſis minoribus, ſive omnibus, ſive uno tantum.

8 Promotus per ſaltum miniſtrans, ſive ſcienter, ſive
ignoranter indiget Apoſtolica diſpenſatione, quamvis in
minoribus miniſtret.

9 Sixti V. Conſtitutio declaratur.

10 Suſpenſio, quæ incurritur ab eo, qui per ſaltum promouetur
ad Ordines an impediatur ſolum ita ordinatum, ne poſſit
miniſtrare in Ordine, quem per ſaltum ſuſcepit, vel potius
aſſeratur impedimentum ſimpliciter, ne actum vllum Ordini
exercere valeat, etiam illorum, quos rite ſuſcepit.

11 Promotus per ſaltum quando prætermiſſum Ordinem
recepit, an in eo caſu poſſit cum illo Episcopopus diſ-
penſare, vt miniſtret in ſuſceptis, & ad ſuperiores
aſcendat.

12 Diſpenſatio promoti per ſaltum à Concil. conceſſa non
operatur, vt ordinatus aſcendat ad ſuperiorem Ordinem,
nec in ſuſcepto miniſtrare poſſit, antequam inferiorem omiſ-
ſum recipiat.

EPISCOPVS AN POSSIT diſpenſare cum promotò per ſaltum?

ALLEGATIO XLVII.

1 **Q**ui per ſaltum, & præpoſtero Ordine ſe
promoueri fecit incurrit ſuſpenſionem
ab executione ſuſceptorum, & miniſtrando ſit
irregularis: ita Abb. in cap. vni. num. 4. & 5. de clerico
per ſaltum promotò, vbi Heſt. num. 4. Sylueſt. verbo irre-
gularitas num. 13. Gregor. Lopez. 18. verbo non deſerit 6.
par. 1. Salzedo ad Bernard. in præſt. cap. 24. lit. C. Henric.
in ſumma par. 2. lib. 13. de excommunication. cap. 35. prope
fin. lit. P. Nauarr. in men. cap. 27. num. 242. Tolet. in
ſumma lib. 1. cap. 71. ſoar. tom. 5. de cenſuris diſp. 31. ſeſt.
1. à num. 44. Aſula eod. tract. p. 7. aſſert. 9. dub. 2. Pr.
Emmanuel in ſim. tom. 2. cap. 17. num. 7. cum ſequentib.
Campan. in diuerſ. iuris Canon. rub. 10. cap. vltimo num. 4.
Bonacina de cenſuris diſp. 7. quæſt. 3. puncto 4. num. 5.
Mari. Alter. de cenſuris tom. 2. diſp. 10. cap. 5. ver. verum
tota difficultas, & verſ. reſpondeo.

2 Quamvis per ſaltum promotum fieri ſtatim
irregularem, aſſerant minus bene Mayol. de irregul.
lib. 4. cap. 12. riuall. in eodem tract. cap. 38. §. 1. num. 1. Petr.
Ledesma in ſum. de ſacramento Ordinis cap. 60. concuſ.
8. difficult. 2. praxis episcopalis par. 2. verbo irregularitas,
§. 3. pag. 55. Valentia to. 4. diſp. 3. q. 19. puncto 3. Sayro de
cenſ. lib. 7. cap. 10. num. 39. Alex. Rice. in praxi foreſced.
dec. 318. in 1. edit. & reſolut. 276 in 2. edit. Valer. Regim.
in praxi fori poenitentialis lib. 20. numer. 191.

3 Is tamen per ſaltum, etiam ſacerdotio ordina-
tus, recipit verum Ordinem, & characterem
Sacerdotis, quia per ſe non pendet ex characterem
inferiori, Abb. diſt. cap. vni. numer. 4. Henric. lib.
14. cap. 6. §. 3. in princip. Mari. Alter. diſt. cap. 5. verſ.
de eo qui ordinatur.

4 Sed beneficia ei, cum ſit ſuſpenſus, cõferri non
poſſunt, ac per conſequens præſentatio, & promiſ-
ſio ad eius fauorẽ facta non ſubſiſtit, & tuit reſo-
lutũ per Rot. in vna Meliten. Abb. 14. Jan. 1590. coram
D. Cip. refert Garc. de benef. p. 7. c. 14. n. 3. & in terminis

Rebuff. tractat. de pacif. poss. numer. 230. *Flamin. lib.* 4. quest. 2. numer. 100. *Carol. de Graßu de effect. cleric. effect. 15. numer. 34.*

5 Sed à quo valeat dispensationem obtinere, qui per saltum fuit promotus dubium est presentis quaestio: In primis secure tenendum illum posse per Episcopum dispensari etiam postquam ministraverit delictum sit occultum, vigore privilegij sibi concessi in *Trident. sess. 24. cap. 6. ita Henric. lib. 14. cap. 6. numer. 5. in fine. Pölin. de censur. cap. 39. numer. 3. Sear. tom. 5. disput. 42. sect. 3. numer. 5. Coninch. disput. 18. dub. 5. numer. 43. Sayo dict. cap. 10. numer. 37. quos refert Bonacina dict. puncto 4. numer. 5. in fine. Campan. dict. cap. vni. numer. 6. secluso tamen dict. privilegio, generaliter etiam statuit *Concil. Trid. sess. 23. de reformat. cap. 14. in fine.**

6 Episcopum ex legitima causa posse dispensare, cum promotus per saltum si non ministraverit in Ordine suscepto; quod intelligit *Mari. Alter. dict. cap. 5. vers. hoc in loco* siue scienter siue ignoranter fuerint ita promoti, quia Concilium non distinguit de ordinato scienter, & ex superbia, vel ignoranter, sed simpliciter loquitur.

7 Quod etiam verum est non solum in promotis aliquo sacrorum Ordinum omisso, sed etiam in promotis ad maiores Ordines, omisiss minoribus, siue omnibus, siue vno tantum, vt refert *decisum Armandariz in addit. ad recapit. legum Navarra lib. 1. titul. 18. l. 7. de Episcopis num. quinquagesimo tertio vers. item.*

8 Vnde à contrario sensu aperte constat prohiberi id facere cum eo, qui ministravit nulla praehabita distinctione scientiae, vel ignorantiae, eo quod simpliciter loquitur *tex ille in dict. cap. 14. & ita vigore Concilij concludendum est semper indigere Apostolica dispensatione, qui saltuatiim Ordinibus insignitus ministraverit, & tenent Mayol. de irregul. lib. 4. cap. 12. numer. 2. Salzed. ad Bernard. dict. cap. 24. in addit. lit. D. Mari. Alter. dict. cap. 5. vers. hoc in loco. & in vers. respondeo, admitti censet contra Navarra. cap. 27. numer. 242. Episcopum cum ordinato per saltum si antea ministravit in Ordine suscepto non posse dispensare, neque vt exerceat actus Ordinum, nec vt ascendat ad superiores, vnde nequit Episcopus dispensare tam si ministravit in Ordine male suscepto, quam si ministravit in Ordine praetermissio, & id contingere potest duobus modis, vel quod exerceat actus illius Ord. antequam illum assumat, quod pertinet ad genus irregularitatis, vel postquam illum assumpsit, sed ante legitimam dispensationem, nam cum esset suspensus ab illius receptione, postquam illum suscepit sine dispensatione manet suspensus ab illius executione: quare si in illo ministrat, non potest amplius Episcopus cum eo dispensare, nam irregularitatem contractam per talem usum Episcopus non potest tollere, cum nullibi ei concedatur, neque etiam auferre potest suspensionem, quae imponitur ante talem usum, quia haec facultas concessa ei erat sub illa conditione, nisi ordinatus ministraverit, vt constat ex *Concilio Tridentino. dict. loco*, cuius decretum non tantum subsistit cum ad Sacros ascendit per saltum, & in eis ministravit, sed etiam si ad minores, prout decisum refert *Campan. in dict. cap. vni. numer. 6.**

9 Quamvis per *Const. Sixt. 1^a* editam contra clericos male promotos fiat ipso iure suspensus, siue scienter, siue ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita

iustus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, vt in §. *ut agitur* & in §. *Nihilominus* cuius vigore neque à sola suspensione, neque postea ab irregularitate absoluit, aut dispensat Episcopus, sed Papa tantum, vt constat ex §. *ut autem*, neque etiam in foro conscientiae, vt in §. *in occultis*. Tamen quia praedicta *Sixti 1^a* Constitutio non in omnibus hodie viget propter alteram *Clemen. 1^a 11^a* vt pluries dictum est resolutioni supraposita à Concilio Trid. deprompte inhaerendum est.

10 Quares oportune an haec suspensio, qua incurritur ab eo, qui per saltum promouetur ad Ordines, impediatur soli ita ordinatum, ne possit ministrare in Ordine, quem per saltum suscepit, vel potius afferat impedimentum simpliciter ne actum alicuius Ordinis exercere valeat, etiam illorum, quos rite suscepit? in qua quaestione secure tenendum ordinatum per saltum esse suspensum tantum ab eo Ordine, quem per saltum suscepit, & ita ministrando effici irregularem, non autem ab usu Ordinum inferiorum quos legitime suscepit, post *sylvestr. Sor. & Bernard. ita resoluit Mari. Alter. dict. cap. 5. vers. hac supposita*, tenent *Henric. lib. 14. cap. 6. numer. 3. Alex. Rec. dict. resolut. 216. numer. 2.*

16 Deinde quaret aliquis quando per saltum promotus absque dispensatione praetermissum Ordinem recepit, an in eo casu possit cum illo Episcopus dispensare, vt ministret in susceptis, & ad superiores ascendat? in qua quaest. *Mari. Alter. dict. cap. 5. vers. sed quaret*, respondet Episcopum posse dispensare in hoc impedimento, quia *Concil. Tridentinum* solum exceptit, quando sic ordinatus ministravit, ergo cessante hac conditione semper poterit Episcopus dispensare, cum suscipere Ordinem praetermissum non sit ministrare. Sed licet in eo non obstat decretum Concilij, quia cessat conditio ab eo requisita, tamen cum per illam ordinatio nem incurritur novum genus suspensionis, quia suscipitur Ordo cum censura, ideo in hac suspensione non poterit Episcopus dispensare; nam cum excommunicato vel alia censura innodato scienter Ordines recipiente nullus praeter Papam dispensat, etiam si excommunicatio eiusmodi sit quod ab ea Episcopus absolovere valeat, *dict. cap. 1. de ordinatis ab Episcopo, Mari. Alter. dict. disp. 10. cap. 6. vers. sed dubitari potest.*

12 Facultas ergo à Concilio Tridentino concessa dispensandi cum promotis per saltum non operatur, vt ordinatus ascendat ad superiorem Ordinem, antequam inferiorem omnium recipiat, quia repugnaret institutioni de Ordinibus gradatim recipiendis, neque vt ordinatus ministrare possit in Ordine sic suscepto antequam praetermissum receperit, operatur tamen vt dispensare possit cum illo ad recipiendum Ordinem omnium, & deinde in suscepto per saltum ministrandum, atque ad superiorem ascendendum: ita *Mari. Alter. dict. cap. 5. vers. probatur secundo, Campan. dict. cap. vni. numer. 6. & numer. 7. resoluit in Ordinibus praetermissis* caute supplendum esse quod incaute fuerit omis sum, asseritque in euentu quo ordinatus ignoret verumne fuerit Ordo omisus, etiam tunc debere ad Ordinem assumi, & cautius agere ordinatorem si ratione dubietatis praemitteret illa verba, si non est ordinatus, &c.

h h iij

SYMMARIUM.

- 1 Maiores Ordines recipiens sciens, vel ex crassa ignorantia ab Episcopo, qui loco simul, & dignitati renuntiavit, suspensus est ipso iure illorum usu, nec potest nisi per Romanum Pontificem à tali suspensione solui, secus si probabiliter ignoravit abdicationem.
- 2 Ordinatus ab Episcopo heretico ignoranter, cum primum id sciuerit debet se ab usu Ordinum abstinere, potest tamen per Episcopum à tali suspensione solui.
- 3 Ordinatus ab Episcopo heretico, vel schismatico scienter, beneficium obtinere non potest.
- 4 Promotus ad Ordines ab Episcopo heretico, vel schismatico verum suscipit Sacramentum, dummodo huiusmodi Episcopus in forma Ecclesiæ gerat, quod agit.
- 5 Dispensare potest Episcopus cum ordinatus ab Episcopo heretico, vel schismatico ignoranter.
- 6 Ignorantiam qui allegat eam debet probare.
- 7 Promotus scienter ab Episcopo heretico, vel schismatico à solo Romano Pont. dispensatur.
- 8 Ordinatus ab heretico, vel schismatico per metum cadentem in constantem virum an incurrat suspensionem?
- 9 Ordinatus siue scienter, siue ex ignorantia probabiliter ab Episcopo excommunicato, suspensio, vel interdictio, executionem Ordinis non recipit, & indiget dispensatione.
- 10 Pontifex summus solus dispensat in suspensione, quam contrahit ordinatus scienter, siue ex ignorantia crassa, vel probabiliter, ab Episcopo excommunicato, heretico, vel schismatico: data vero probabiliter ignorantia dispensat Episcopus.
- 11 Episcopus consecratus ab Episcopis excommunicatis, vel suspensis an recipiat consecrationem.

EPISCOPVS PROPRIVS

quando dispensare possit cum ordinatis
ab Episcopo, qui renuntiavit
dignitati?

ALLEGATIO XLVIII.

1 **M**Aiores Ordines recipiens sciens, vel ex crassa ignorantia ab Episcopo, qui loco simul, & dignitati renuntiavit, suspensus est ipso iure illorum usu, nec potest nisi per Romanum Pontificem tali suspensione solui, si tamen probabiliter ignoravit abdicationem, poterit à proprio Episcopo dispensari: ita probat *tex. in cap. 1. de ordinatis ab Episcopo, qui renuntiavit Episcopatu* (quem ab Alexand. III. Ioanni Archiep. Toletano scriptum fuisse circa annos 1150. refert *Francisc. de Pisa en la description de la imperial ciudad de Toledo lib. 5. cap. 7. in fine*) resoluunt *Bernard. & Salzedo in pract. cap. 31. in nouiss. Nauar. in manual cap. 27. numer. 241. vers. tertio. Flamin. de resignation. lib. 1. question. 17. numer. 5. cum seqq. Fr. Emman. in summ. par. 2. cap. 14. ad finem, Rebuff. ad l. Barbarius numer. 10. ff. de officio prætoris, Azor. institution. moral. par. 2. lib. 3. capit. 48. quest. 13. P. Soar. tom. 3. disputat. 31. sect. 1. in princip. Pzolin. de censuris cap. 40. Sayr. eod. tract. lib. 7. cap. 10. numer. 27. Bonacina eodem tractat. disputat. 7. questione 3. puncto 4. num. 8. Valer. Reginald. in praxi fori pœnit. lib. 30. numer. 27. vers. quartus, & numer. 190. & lib. 32. tract. 2. numer. 69. Mari. Alter. de censuris tom. 2.*

disputat. 9. cap. 1. vers. secundo dubitari: asserit hunc probabiliter ignorantem abdicationem absque culpa contrahere suspensionem ab Episcopo dispensandam, quia non est priuatio usus iam aliquando habiti, sed impedimentum ne recipiatur: addit ideo necessariam fuisse dispensationem, quia ordinator cum non haberet executionem sui officij, eam non poterat alteri conferre.

2 Sic etiam Ordinatus ab Episcopo heretico ignoranter, cum primum id sciuerit, debet se ab usu Ordinum abstinere, potest tamen per Episcopum à tali suspensione solui *Mascard. de probation. conclus. 648. numer. 46. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 6. quest. 58. numer. 11. Azor. institut. moral. par. 2. lib. 3. cap. 18. quest. 10. Henriquez in summ. lib. 14. cap. 6. §. 6. Valer. Reginald. dict. lib. 30. numer. 190. vers. quarta.*

3 Secus vero si hoc sciebat ordinatus, qui tunc nec beneficium obtinere poterit *Maiol. de irregular. lib. 4. cap. 12. Flamin. de resignat. lib. 4. quest. 2. numer. 96. Carol. de Grassis de effect. clerical. effect. 15. numer. 29. vbi numer. 30. idem resoluunt de clerico ordinato ab Episcopo schismatico.*

4 Nam promotus ad Ordines ab Episcopo heretico, vel schismatico verum suscipit Sacramentum, dummodo huiusmodi Episcopus in forma Ecclesiæ gerat, quod agit, non tamen recipit vltimam & executionem Ordinis, ut dicitur *tex.* sic intelligendus, in *cap. Ordinationes 9. quest. 1. & in cap. 1. de schmat. ibi*, Ordinationes ab Octauiano, & Guidone heresiarchis factas, & ab ordinatis ab eis irritas censemus, id est, quantum ad usum, & executionem Ordinis, consonant *tex. in cap. fraternitati eodem titulo & in cap. Daiberum 1. quest. 7. & in cap. conuenientibus, in fin. vers. Constantinus Episc. eadem causa, & quest. 5.* Vnde cum huiusmodi Ordinatis dispensari potest quoad executionem tantum cum non indigeant alia ordinatione, & hæc dispensatio conceditur illis, qui ex ignorantia probabiliter à dictis Episcopis Ordines receperunt, & obtineri potest post dignam penitentiam ab Episcopo; debet autem probare ignorantiam ille, qui eam opponit, ex *dict. cap. ordinationes*, ibi, nisi probare voluerint, se cum ordinarentur eos nescisse damnatos, scilicet Episcopos, vbi *glos. verbo, nisi probare*, notat inde sumi argumentum pertinere ad eum, qui allegat ignorantiam illam probare, sequuntur *Menich. de presumpt. lib. 3. quest. 23. Farin. in praxi crimin. par. 3. quest. 90. numer. 105. vbi numer. 106. & seq. resoluunt quod probatur per iuramentum, & signis, ac coniecturis.*

7 Qui vero scienter hoc modo Ordines receperunt à solo Romano Pontifice dispensari poterunt, sed si ordinatio fieret ab heretico, vel schismatico non seruata forma Ecclesiæ, tunc ordinatus ne dum executionem Ordinis minime recipit, sed neque ipsum characterem, ut probatur in *cap. qui perfectionem iuncta glos. verbo plenitudinem 1. g. 1. Bernard. in pract. capit. 29. in fine in nouiss. edit. ser. in 4. distinct. 25. questione prima, articulo 1. Maiol. de irregularitat. lib. 4. cap. 22.*

8 Quæret aliquis, an ordinatus ab heretico, vel schismatico per metum cadentem in constantem virum excusetur à prædicta suspensione, itaut dispensatione non egeat? in qua questione *Nauar. in manual. cap. 27. numer. 241. vers. quarto*, videtur tenere talem, suspensionem non incurere. Ego vero in contrariam sententiam potius inclinarem, ex eo quia hæc suspensionis pœna non est im-